

Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника
Факультет психології
Кафедра клінічної та реабілітаційної психології

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ (II)**

для студентів спеціальності 053 «Психологія»
ОП «Реабілітаційна психологія»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Івано-Франківськ - 2024

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТ КУРСОВОЇ

1.1 Тематика курсових робіт та її затвердження

1.2 Керівництво курсовими роботами

1.3 Захист курсової роботи та критерії її оцінювання

РОЗДІЛ 2. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО КУРСОВОЇ РОБОТИ

2.1 Структура курсової роботи

2.1.1 *Титульний аркуш як елемент курсової роботи*

2.1.2 *ЗМІСТ як структурна одиниця курсової роботи: загальна характеристика та вимоги до оформлення*

2.1.3 *ВСТУП курсової роботи, його мета, ключові компоненти*

2.1.4 *ОСНОВНА ЧАСТИНА курсової роботи: особливості теоретичного та емпіричного розділів*

2.1.5 *ВИСНОВКИ як підсумкова частина курсової роботи*

2.1.6 *СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ як обов'язковий елемент курсової роботи*

2.1.7 *ДОДАТКИ у курсовій роботі: загальні вимоги до оформлення*

2.2 Технічне оформлення курсової роботи

ДОДАТКИ

ВСТУП

Згідно з чинними навчальними планами підготовки бакалаврів з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 053 «Психологія» ОП «Реабілітаційна психологія» студенти факультету психології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника на третьому році навчання у 2-му семестрі виконують й захищають курсову роботу.

Курсова робота є важливим етапом у процесі підготовки бакалаврів з психології, її виконання сприяє набуттю початкового практичного досвіду у плануванні та проведенні власних наукових досліджень. Як невід'ємна частина навчальної програми підготовки студентів, наукові дослідження:

- забезпечують розвиток критичного мислення, аналітичних навичок та здатності до самостійного вивчення явищ, що стосуються психічної діяльності людини;
- мають індивідуалізований характер з урахуванням професійної спрямованості та пізнавально-наукових інтересів студентів. Студенти-психологи мають різні інтереси у сфері дослідження психологічних феноменів. Індивідуальність наукових інтересів визначає напрям досліджень студентів та тип питань, які вони ставлять. Таким чином, наукові дослідження дозволяють студентам занурюватися у ті аспекти психології, які найбільше відповідають їхнім особистим та професійним цілям;
- спрямовані на розвиток практичних навичок та спеціалізації, які важливі для майбутньої професійної діяльності студента. Наприклад, наукові дослідження для майбутніх реабілітаційних психологів спрямовані на розвиток специфічних знань та навичок, необхідних для роботи з людьми, які переживають різноманітні психологічні та фізичні труднощі. Відповідно, заданий тематичний напрямок наукових досліджень допоможе майбутнім фахівцям оволодіти специфічними практичними навичками та підготуватися до складної, але важливої роботи у сфері реабілітаційної психології.

РОЗДІЛ 1. ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Порядок виконання і захисту курсової роботи регламентується ПОЛОЖЕННЯМ про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника, введеного в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 03 липня 2023 р. № 417 (редакція 7).

Курсова робота є обов'язковою складовою частиною процесу науково-методичної й професійної підготовки студента, мета якої закріпити початкові елементи науково-дослідної роботи студента, отримати додаткову інформацію з дисципліни на стадії первинного наукового пошуку і показати свою готовність вирішувати теоретичні та практичні завдання зі своєї спеціальності.

Курсова робота допомагає застосовувати одержані студентами за час навчання теоретичні та практичні знання для комплексного вирішення конкретного фахового завдання. У курсовій роботі студент має показати свої знання з вивчених дисциплін, результати пошукової та науково-дослідної роботи, що потребує не лише знань загальної і спеціальної літератури з теми курсової роботи, а й умінь проводити певні теоретичні та емпіричні дослідження, пов'язувати питання теорії з практичним використанням, робити узагальнення, формувати висновки на основі отриманих результатів.

Викладач як науковий керівник допомагає правильно організувати науково-дослідну роботу, консультує на всіх етапах її виконання та оформлення результатів.

Термін виконання курсових робіт визначено навчальним планом. На виконання курсової роботи відводиться 90 год. / 3 кредити ECTS.

1.1 Тематика курсових робіт та її затвердження

Тематика курсових робіт щорічно розробляється викладачами кафедри, відповідно до програм навчальних дисциплін зі спеціальної підготовки, затверджується на засіданні кафедри і оголошується студентам у перший тиждень навчального семестру. Вона повинна відповідати завданням навчальної дисципліни і тісно пов'язуватися з практичними потребами психології, з урахуванням науково-практичних інтересів студентів.

Вибір теми курсової роботи студенти здійснюють самостійно, протягом першого місяця навчання у відповідному семестрі, що оформляється заявою встановленого зразка (*див. Додаток*). Вибираючи тему, студент консультується з науковим керівником, оцінює можливість продовження досліджень, плануючи подальші наукові пошуки цього напрямку на старших курсах. Таким чином, матеріали курсової роботи можуть бути використані для подальшої дослідницької роботи, зокрема при написанні бакалаврської роботи.

Тема курсової роботи має бути достатньо вузькою, щоб дозволити детальний аналіз, але достатньо широкою, щоб охопити важливі психологічні концепції та проблеми. Потрібно переконатися, що обрана тема є здійсненою, враховуючи наявний час, ресурси та доступ до дослідницьких матеріалів або учасників, якщо це необхідно.

Після затвердження теми її зміна чи корегування можливі лише з дозволу наукового керівника за умови достатнього обґрунтування студентом їхньої доцільності.

1.2 Керівництво курсовими роботами

Виконання студентами курсових робіт здійснюється під керівництвом фахових спеціалістів – докторів наук, професорів, кандидатів наук, доцентів, призначених кафедрою.

Керівництво курсовими роботами здійснюється у формі індивідуальних консультацій. Питання організаційного чи методичного характеру можна розглядати і погоджувати на загальних консультаціях. Завершена робота подається керівнику за два тижні до захисту. Керівник повинен підготувати відгук і подати його разом з роботою для розгляду кафедрою.

Завідувач кафедри вирішує питання допуску студента до захисту курсової роботи. Він призначає рецензента з числа викладачів кафедри. До рецензування робіт можуть залучатися викладачі інших кафедр, якщо вони є спеціалістами з даної проблеми.

Якщо курсова робота не відповідає вимогам, у випадку невиконання чи несвоєчасного подання курсової роботи, у разі виявлення плагіату чи фальсифікації результатів дослідження, тоді науковий керівник або завідувач кафедри мають право не допустити її до захисту. Студенту визначається термін для доопрацювання роботи.

Студент, який не захистив курсової роботи у вказані терміни, має академічну заборгованість. Додаткові терміни захисту визначаються кафедрою у погодженні з деканатом.

1.3 Захист курсової роботи та критерії її оцінювання

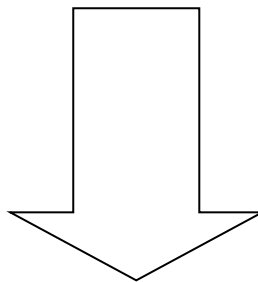
Захист курсової роботи проводиться відповідно до графіка, затвердженого випускною кафедрою. Науковий керівник визначає ступінь готовності роботи, відповідність її вимогам і рекомендує допустити до захисту.

Для захисту курсових робіт створюється комісія у складі 2-3 осіб за участю керівника роботи. Робота комісії з захисту курсових робіт оформляється протоколом.

Захист курсової роботи складається з виступу студента, його відповіді на поставлені запитання, оголошенням відгуку наукового керівника. Культура і літературність мовлення, дотримання регламенту є обов'язковим елементом культури й етики наукових повідомлень.

Підготовка до захисту роботи полягає у підготування доповіді виступу у формі презентації. Доповідь студента складається із трьох смислових частин, які відповідають за змістом вступу, основній частині та висновкам курсової роботи. Після виступу студент відповідає на поставлені комісією запитання, що стосується досліджуваної теми. Після цього зачитується відгук рецензента. Комісія здійснює обговорення курсової роботи і приходить до висновку щодо її оцінки. Заліково-екзаменаційна відомість заповнюється у той же день, коли проводився захист.

Оцінка курсової роботи виводиться на підставі підсумування балів, виставлених комісією на захисті курсової роботи. Кожен з оцінюваних аспектів має певну максимально можливу кількість балів (*див. таблицю «Критерії оцінювання курсової роботи»*).

Критерії оцінювання курсової роботи

№	Критерії оцінювання	Рівень відповідності до критерію (бали)			Максимальна кількість балів за критерієм
		Критичний	Середній	Високий	
1.	Відповідність назви змісту роботи	0-3	4-7	8-10	10
2.	Обґрунтованість актуальності дослідження	0-3	4-7	8-10	10
3.	Грамотність визначення об'єкта, предмета і мети дослідження	0-3	4-7	8-10	10
4.	Змістовна відповідність теоретичної і практичної частини роботи	0-3	4-7	8-10	10
5.	Адекватність застосованих методів та методик дослідження	0-3	4-7	8-10	10
6.	Наявність аналізу результатів та їх психологічної інтерпретації	0-3	4-7	8-10	10
7.	Повнота висновків дослідження, відповідність рекомендацій до впровадження	0-3	4-7	8-10	10
8.	Дотримання стилістичних норм писемної наукової мови та вимог до оформлення роботи	0-3	4-7	8-10	10
9.	Аргументованість усного захисту курсової роботи	0-3	4-7	8-10	10
10.	Наукова компетентність у відповідях на запитання при захисті	0-3	4-7	8-10	10
	Разом				100

Результати захисту курсової роботи оцінюються за чотирибальною шкалою: **«відмінно»**, **«добре»**, **«задовільно»**, **«незадовільно»**.

«Відмінно» (90 – 100 балів – «А»). Курсова робота виконана на достатньому високому науково-методичному рівні у відповідності до зазначених критеріїв; під час захисту здобувач вищої освіти демонструє глибоке знання теоретико-методологічних засад досліджуваної проблеми, вільно володіє матеріалом дослідження; доказово коментує окремі аспекти наукової роботи, у якій чітко прослідковується власна концепція автора та конкретні його пропозиції; допущені неточності оперативно усуває; проявляє себе як самостійний і перспективний пошуковець.

«Добре» (80 – 89 балів – «В»). Тема курсової роботи розкрита, але мають місце окремі недоліки непринципового характеру: у теоретичній частині дещо узагальнено проаналізовано літературні джерела з досліджуваної проблеми; у повній мірі використано додаткові інформаційні матеріали; у курсовій роботі мають місце окремі зауваження у рецензії; доповідь логічна, проголошена вільно, відповіді на питання членів комісії загалом правильні; робота оформлена згідно чинних вимог.

«Добре» (70 – 79 бал – «С»). Загалом, тема курсової роботи розкрита, хоча є несуттєві недоліки, зокрема у теоретичній частині поверхово проаналізовано джерельна база; мають місце окремі зауваження; доповідь логічна, відповіді на питання членів комісії загалом правильні; робота оформлена відповідно до чинних вимог, хоча містить несуттєві стилістичні огріхи.

«Задовільно» (60 – 69 бали – «D») – зміст і захист курсової роботи свідчить про допустимий рівень підготовки наукового дослідження, разом із тим у ньому чітко не прослідковується загальна концепція дослідження або окремі її аспекти; на теоретичному та методичному рівні робота потребує доопрацювання, хоча загальний зміст свідчать про можливість подальшого її

удосконалення; причини виявлених під час вивчення змісту курсової роботи та його захисту недоліків автор може пояснити або частково виправити їх під час свого виступу; оформлення курсової роботи загалом відповідає чинним вимогам, хоча містить стилістичні огріхи.

«Задовільно» (50 – 59 бали – «Е») - тема роботи в основному розкрита, але мають місце недоліки змістового характеру; нечітко сформульована мета роботи; на теоретичному та методичному рівні робота потребує доопрацювання, висновки обґрунтовані непереконливо; у роботі є помилки щодо структурування тексту; студент(ка) може використовувати матеріал, однак не може вибирати та застосовувати продуктивні методи; присутні суттєві змістові помилки і помилки в оформленні; відповіді на питання членів комісії не повні; є зауваження щодо оформлення роботи.

Курсова робота, яка оцінена на захисті оцінкою **«незадовільно»** (здобувач не підготував курсову роботу або робота не відповідає вищевказаним вимогам), за рішенням комісії може бути направлена на повторний захист з доопрацюванням. Термін її виконання встановлює деканат як ліквідацію академічної заборгованості.

Захищені курсові роботи зберігаються в електронному варіанті на спільному диску факультету психології. На кафедрі ведеться їх облік. Передача захищених курсових робіт іншим студентам не дозволяється. Кращі зразки курсових робіт можуть зберігатися на кафедрі.

РОЗДІЛ 2. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО КУРСОВОЇ РОБОТИ

У системі вищої освіти написання курсової роботи посідає належне місце. Ця праця науково-дослідного характеру, котру студент виконує під керівництвом викладача. Курсова робота має кілька ключових завдань:

- 1) закріплення теоретичних знань із певної тематики шляхом їх поглибленого вивчення та систематизації;
- 2) розвиток науково-дослідних навичок, включаючи аналіз літератури, методологічну підготовку, збір та обробку даних;
- 3) аналіз і вирішення конкретної проблеми в обраній галузі шляхом застосування сучасних методів дослідження;
- 4) розвиток критичного мислення та здатності до самостійних висновків, оцінки наукової і практичної значущості досліджуваних явищ;
- 5) підготовка до професійної діяльності через вивчення прикладних аспектів теми, що є актуальними для подальшого кар'єрного зростання студента.

Загалом, написання курсової роботи дозволяє студентам навчитися самостійно вирішувати наукові завдання, інтегрувати теоретичні знання з практичними навичками, що сприяє їхньому професійному розвитку. Виконуються курсові роботи з метою закріплення, поглиблення й узагальнення знань, одержаних студентом при вивченні фундаментальних дисциплін з циклу професійної підготовки.

Першим і надзвичайно важливим кроком є обрання студентом теми курсової роботи, що визначається насамперед тим, чи може автор організувати дослідження: проаналізувати літературу з обраної проблеми, підібрати методики, знайти потрібну кількість досліджуваних і мотивувати їх.

Для студентів, які навчаються на 3-му курсі доцільно обирати тему з двома параметри. *Наприклад: «Вплив адиктивної поведінки на психологічне*

здоров'я сучасної молоді». У даному випадку досліджуваними параметрами є: *адиктивна поведінка та психологічне здоров'я*.

При цьому, у разі необхідності:

- *визначення особливостей динаміки певного психічного процесу йдеться про порівняння результатів осіб із віковим інтервалом у 2-3 роки (наприклад, «Динаміка домінуючих характерологічних тенденцій особистості в студентському віці», «Динаміка особистісної тривожності в студентському віці» тощо);*
- *встановлення гендерних відмінностей – порівняння результатів осіб різної статі (наприклад, «Особливості схильності до ризику в студентському віці (гендерний аспект)», «Особливості самооцінки студентської молоді (гендерний аспект) тощо).*

Обравши тему, студент повинен визначити, наскільки широко вона вивчена і представлена у наукових дослідженнях. Цінність будь-якого дослідження залежить від його наукової новизни. Отже, студент повинен висловити свою думку, а щоб його міркування претендували на оригінальність, йому необхідно дізнатися, що вже зроблено попередниками, які існують думки з приводу обраної теми. Для цього потрібно звернутися до висвітлення даної теми у спеціальній науковій літературі.

Враховуючи поради наукового керівника, студент самостійно відшукує додаткову літературу й складає бібліографію за різними джерелами: каталогами книг, статей, монографій, бібліографічними довідниками, матеріалами конференцій та круглих столів, за списками літератури, поданими у науковій та навчальній літературі. Закінчивши добір матеріалу, студент вдається до його аналізу. У процесі збору і вивчення матеріалу викристалізовується план (зміст) курсової роботи, який студент погоджує з науковим керівником.

Курсова робота повинна бути логічно побудованою, мати характер цілісного та завершеного самостійного дослідження, написана науковим стилем, державною мовою і відповідно оформлена. Для наукового тексту

характерні смислова завершеність, цілісність і зв'язність думок, наявність спеціальної термінології. Завдяки спеціальній термінології з'являється можливість у короткій та лаконічній формі наводити розгорнуті визначення і характеристики наукових фактів, понять, процесів, явищ.

Наприклад, у тексті курсової роботи на тему: «Вплив адиктивної поведінки на психологічне здоров'я сучасної молоді» можуть бути використані наступні терміни:

..... **Адиктивна поведінка** – це форма поведінки, що характеризується стійкою залежністю або нав'язливим прагненням до певної діяльності чи субстанції, яка приносить короточасне задоволення або полегшення, але має шкідливі наслідки для індивіда. Цей термін зазвичай асоціюється з різними формами залежності, такими як наркотична залежність, алкогольна залежність, ігрові залежності або компульсивне використання технологій. Адиктивна поведінка може мати негативний вплив на фізичне і психічне здоров'я, міжособистісні стосунки та загальне якість життя людини.

..... **Психологічне здоров'я** – це стан благополуччя, в якому індивід має позитивну самооцінку, здатний до конструктивного вирішення життєвих проблем, управляти своїми емоціями, підтримувати здорові міжособистісні стосунки і адаптуватися до змін у середовищі. Розглядається як відсутність психічних розладів і здатність до ефективного функціонування в соціальному, особистому та професійному житті та визначається здатністю індивіда підтримувати емоційну рівновагу, стресостійкість і високий рівень соціальної інтеграції.

Для наукового тексту характерні складні речення різних видів з чіткими синтаксичними зв'язками, що висвітлює складну аргументацію і виявляє причинно-наслідкові відношення.

Наприклад,

.....Адиктивна поведінка, яка включає в себе не лише зловживання наркотиками чи алкоголем, але й різноманітні форми залежності від інтернету, ігор та інших видів активностей, має значний вплив на

психологічне здоров'я сучасної молоді. Оскільки більшість молодих людей в даний час активно використовують цифрові технології, їх схильність до розвитку залежностей зростає, що, в свою чергу, призводить до зниження рівня соціальної адаптації та погіршення міжособистісних стосунків.

.....Відзначаючи, що адиктивна поведінка може викликати серйозні емоційні розлади, такі як тривожність і депресія, слід зауважити, що у молоді, яка страждає від цих проблем, часто спостерігається зниження самооцінки та почуття безвиході. Важливо зазначити, що в умовах постійного тиску з боку соціального оточення та медіа, які пропагують ідеали успіху і популярності, молоді люди можуть шукати втіхи в адиктивних формах поведінки, що, у свою чергу, ще більше погіршує їх психологічний стан.

.....Дослідження показують, що молоді люди, які мають схильність до адиктивної поведінки, частіше стикаються з проблемами в навчанні, що зумовлено як фізичними, так і психологічними аспектами, адже втрата концентрації, відсутність мотивації та емоційна нестабільність стають перешкодами для досягнення академічних успіхів. Таким чином, можна стверджувати, що існує пряма причинно-наслідкова залежність між адиктивною поведінкою та психологічним здоров'ям молоді, що підкреслює важливість своєчасної профілактики і корекції адиктивних тенденцій у молодіжному середовищі.

.....Зважаючи на негативні наслідки адиктивної поведінки, необхідно впроваджувати програми психологічної підтримки, які не лише сприятимуть усвідомленню ризиків, пов'язаних з адиктивними формами поведінки, але й допомагатимуть молодим людям знаходити альтернативні шляхи задоволення своїх потреб, що, зрештою, позитивно вплине на їх психологічне благополуччя.

Наведений до прикладу текст ілюструє складні синтаксичні зв'язки та причинно-наслідкові відносини, характерні для наукових досліджень, підкреслюючи важливість теми та її складність.

2.1 СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ

На етапі написання самого тексту курсової роботи, студентів необхідно чітко дотримуватись певних вимог щодо *структури, викладу і технічного оформлення*.

Структурні одиниці курсової роботи:

- Титульний аркуш (1 стор.)
- **ЗМІСТ** (1 стор.)
- **ВСТУП** (1- 1,5 стор.)
- **РОЗДІЛ 1** (теоретичний розділ до 15 стор. - для студентів 3-го курсу)
- **РОЗДІЛ 2** (емпіричне дослідження до 10 стор. - для студентів 3-го курсу)
- **ВИСНОВКИ** (1,5 -2 стор.)
- **СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ** – не менше 25 джерел.
- **ДОДАТКИ** (кількість сторінок необмежена).

2.1.1 Титульний аркуш як важливий елемент курсової роботи.

Титульний аркуш є важливим елементом курсової роботи, оскільки він виконує кілька ключових функцій:

✓ *титульний аркуш виступає як офіційна частина* студентської роботи, яка забезпечує основну інформацію про роботу, її автора та навчальний заклад. Він є важливим для впорядкування, обліку та архівації курсових робіт у навчальному процесі;

- ✓ *інформаційна функція* – титульний аркуш надає важливі відомості про:
 - назву навчального закладу;
 - кафедру та факультет;
 - назву (тему) курсової роботи;
 - прізвище та ініціали автора (студента);
 - прізвище та ініціали наукового керівника; , науковий ступінь, вчене звання;

- шкала оцінювання, підписи членів комісії;
- місце і рік написання.

✓ *естетична функція* – правильно оформлений титульний аркуш додає курсовій роботі формальної завершеності, робить її презентабельною та впорядкованою;

✓ *навігаційна функція* – титульний аркуш є першим аркушем курсової роботи, завдяки якому науковий керівник, рецензенти та інші особи швидко орієнтуються щодо змісту та автора роботи.

Отже, **титульний аркуш** не тільки надає важливу інформацію про курсову роботу, але й створює перше враження про наукову роботу студента та його підхід до виконання завдання.

Слова «**КУРСОВА РОБОТА**» на титульному аркуші друкують великими літерами посередині аркуша, як і назву роботи. Переноси слів у заголовках титульної сторінки не допускаються.

*Зразок оформлення **титульної сторінки** курсової роботи*

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Факультет психології

Кафедра клінічної та реабілітаційної психології

КУРСОВА РОБОТА

на тему:

«.....»

студентки (та) ____ курсу, ____ групи

спеціальності _____

спеціалізації _____

(прізвище, ініціали студента)

Керівник: к. психол. н., доцент

Національна шкала _____

Кількість балів: _____

Оцінка: ECTS _____

Члени комісії _____

Івано-Франківськ – 20__ р.

2.1.2 ЗМІСТ як структурна одиниця курсової роботи: загальна характеристика та вимоги до оформлення

На наступній сторінці після титульного аркуша у курсовій роботі подається її зміст. Даний розділ є важливою структурною одиницею, яка допомагає організувати та представити структуру роботи. Правильне оформлення змісту полегшує навігацію по тексту роботи і демонструє чіткість викладеного матеріалу.

Основні вимоги до оформлення:

1. Назва розділу «ЗМІСТ»:

- слово «ЗМІСТ» пишеться великими літерами та розташовується по центру сторінки; після слова «ЗМІСТ» не ставиться крапка.

2. Нумерація розділів і підрозділів:

- усі розділи та підрозділи повинні бути пронумеровані арабськими цифрами. Використовується десяткова система нумерації (*наприклад*, **РОЗДІЛ 1**, його підрозділи **1.1, 1.2 і т.д.**); кожен розділ курсової роботи (**РОЗДІЛ 1, РОЗДІЛ 2.....**) має свою окрему нумерацію, а підрозділи відображаються після відповідного номера розділу (*наприклад*, **РОЗДІЛ 1**, його підрозділи **1.1, 1.2..... РОЗДІЛ 2**, його підрозділи **2.1, 2.2 і т. д.**).

3. Назви розділів і підрозділів:

- кожен розділ і підрозділ має свою чітку назву, яка відображає суть його змісту; назви розділів пишуться жирним шрифтом, без виділення підрозділів жирним шрифтом, але всі назви мають бути оформлені однаково.

4. Вирівнювання:

- назви розділів і підрозділів розміщуються з лівого краю сторінки; номер сторінки, де починається кожен розділ або підрозділ, записується на правому краю сторінки, вирівняний по правому полю.

5. Сторінкові номери:

- після назви кожного розділу або підрозділу має бути зазначено номер

сторінки, де розпочинається відповідний матеріал.

6. *Загальна структура:*

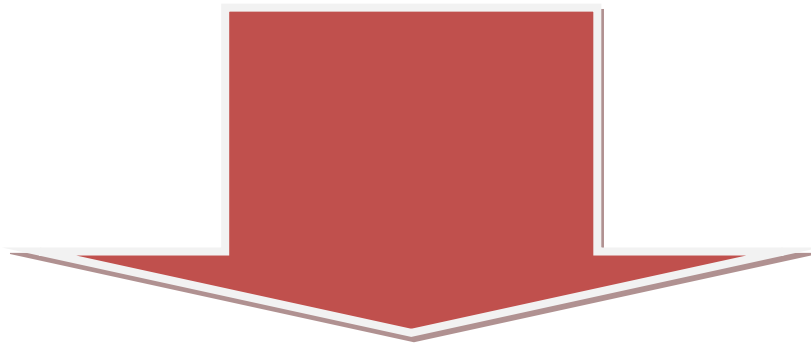
- **ВСТУП**.....
- **РОЗДІЛ 1**.....(назва розділу)
 - 1.1.....
 - 1.2 і т.д).....
- **РОЗДІЛ 2**(назва розділу)
 - 2.1.....
 - 2.2 і т. д.).....
- **ВИСНОВКИ**.....
- **СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**.....
- **ДОДАТКИ** (якщо є).....

7. *Кількість сторінок:*

- зміст не має чіткої вимоги щодо кількості сторінок, але він повинен відповідати загальній кількості розділів і підрозділів у курсовій роботі.

Зауважуємо, що правильно оформлений зміст є показником організованості роботи та робить її зручною для перевірки, тому дотримання цих вимог є обов'язковим для якісної подачі курсової роботи.

Зразок (приклад) оформлення змісту до курсової роботи на тему:
«Вплив адиктивної поведінки на психологічне здоров'я сучасної молоді»

ЗМІСТ

С.

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ АДИКТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ НА ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗДОРОВ'Я ОСІБ МОЛОДОГО ВІКУ.....	
1.1 Теоретичні підходи до вивчення понять «адиктивна поведінка» та «психологічне здоров'я».....	
1.2 Види адиктивної поведінки.....	
1.3 Вплив адиктивної поведінки на психологічне здоров'я молоді.....	
РОЗДІЛ 2. ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ АДИКТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ СЕРЕД МОЛОДІ.....	
2.1 Методологія дослідження: вибірка та процедура збору даних.....	
2.2 Результати дослідження та аналіз отриманих даних.....	
2.3 Профілактика та корекція адиктивної поведінки	
ВИСНОВКИ.....	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	
ДОДАТКИ.....	

Зразок (приклад) оформлення змісту до курсової роботи на тему:

«Динаміка особистісної тривожності в студентському віці»

ЗМІСТ

	С.
ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБИСТІСНОЇ ТРИВОЖНОСТІ В ОСІБ СТУДЕНТСЬКОГО ВІКУ.....	
1.1 Поняття «тривожності», «особистісна тривожність»	
1.2 Тривожність у молоді: характеристики та прояви	
1.3 Чинники, що впливають на особистісну тривожність студентів.....	
РОЗДІЛ 2. ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ДИНАМІКИ ОСОБИСТІСНОЇ ТРИВОЖНОСТІ СЕРЕД СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ.....	
2.1 Методи оцінки особистісної тривожності	
2.2 Дослідження динаміки тривожності серед студентів.....	
2.2.1 Методологія дослідження: вибірка та процедура збору даних.....	
2.2.2 Результати дослідження: аналіз змін у рівні тривожності та порівняння між різними групами студентів.....	
2.3 Вплив особистісної тривожності на життя студентів: методи зниження тривожності	
ВИСНОВКИ.....	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	
ДОДАТКИ.....	

Зразок змісту до теми дослідження

«Особливості самооцінки студентської молоді (гендерний аспект)».

ЗМІСТ

	С.
ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ САМООЦІНКИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ.....	
1.1 Поняття самооцінки: визначення, складові, значення для особистісного розвитку	
1.2 Гендерні особливості самооцінки.....	
1.3 Чинники, що впливають на самооцінку студентської молоді.....	
РОЗДІЛ 2. ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ САМООЦІНКИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ: ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ.....	
2.1 Методологія дослідження: вибірка, діагностичний інструментарій та процедура збору даних.....	
2.2.2 Результати дослідження гендерних відмінностей в самооцінці: порівняльний аспект.....	
2.3 Вплив самооцінки на життя студентської молоді: психологічна підтримка та методи підвищення самооцінки.....	
ВИСНОВКИ.....	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	
ДОДАТКИ.....	

2.1.3 ВСТУП курсової роботи, його мета, ключові елементи

Вступ є важливою частиною курсової роботи, де автор окреслює основні аспекти теми дослідження та формує теоретичну основу для подальшого розгляду. Його основна мета – підготовка читача до ознайомлення з основним змістом роботи. У вступі мають бути представлені ключові елементи, що розкривають актуальність, мету і завдання дослідження.

Основні елементи вступу:

1. Актуальність теми:

- у цьому розділі необхідно коротко обґрунтувати, чому обрана тема є важливою та актуальною в сучасних умовах; потрібно вказати наукову, практичну або соціальну значимість дослідження; важливо зазначити, які проблеми розглядає дослідження і як воно може допомогти їх вирішити.

2. Мета роботи:

- головний елемент структури і надзвичайно важливий методологічний інструмент дослідження. Мета, як запланований результат, відображає спрямованість дослідження і за змістом відповідає темі роботи. Вона полягає у встановленні, виявленні наукових фактів, формулюванні закономірностей, обґрунтуванні найбільш ефективних шляхів оптимізації чи подолання. Тому у її формулюванні рекомендовано вживати терміни: «визначити», «дослідити», «виявити», «встановити», «обґрунтувати», «довести», «перевірити», «розробити» тощо.

Наприклад,

До теми дослідження «*Особливості самооцінки студентської молоді (гендерний аспект)*». **Мета дослідження:** теоретично обґрунтувати та дослідити гендерні особливості самооцінки студентської молоді, означити шляхи психологічної підтримки студентів та методи підвищення самооцінки студентської молоді, враховуючи гендерні аспекти.

3. Завдання дослідження:

- завдання — це конкретні кроки, які необхідно здійснити для досягнен-

ня мети; завдання повинні бути сформульовані як набір дій або дослідницьких питань (*наприклад, проаналізувати, вивчити, визначити, узагальнити*); зазвичай кількість сформульованих завдань варіюється від трьох до п'яти.

Основні методологічні вимоги до виокремлення завдань дослідження:

- ✓ Завдання дослідження відображають проблемні запитання, відповіді на які необхідні для досягнення мети дослідження.
- ✓ Визначення, формулювання і послідовність викладу завдань дослідження мають чітко відповідати його темі, об'єкту, предмету, меті.
- ✓ Сукупність поставлених у дослідженні завдань повинна бути мінімальною, достатньою для досягнення мети дослідження.

Наприклад,

До теми дослідження *«Вплив адиктивної поведінки на психологічне здоров'я сучасної молоді»*. **Завдання дослідження:**

1. Проаналізувати поняття адиктивної поведінки та її різновиди.
2. Визначити основні чинники, що впливають на розвиток адиктивної поведінки у молоді.
3. Дослідити психологічні наслідки адиктивної поведінки, такі як тривожність, депресія.
4. Провести емпіричне дослідження для виявлення зв'язків між адиктивною поведінкою та психологічним здоров'ям молоді.
5. Розробити рекомендації щодо профілактики та корекції адиктивної поведінки серед молоді.

4. Об'єкт дослідження:

- об'єктом є явище або процес, яке/який досліджується. У загальному вимірі, об'єкт – це відповідь на запитання: «Що досліджується?».

Наприклад,

До теми дослідження *«Динаміка особистісної тривожності в*

студентському віці». Об'єкт дослідження: особистісна тривожність студентів.

5. Предмет дослідження:

- предмет — це конкретний аспект об'єкта дослідження, на якому зосереджена увага. Предмет зазвичай вузьчий за об'єкт і має більш точну спрямованість.

Наприклад,

До теми дослідження *«Вплив адиктивної поведінки на психологічне здоров'я сучасної молоді»*. **Предмет дослідження:** вплив адиктивної поведінки на психологічне здоров'я молоді та її наслідки.

6. Методи дослідження:

- у цьому пункті описуються методи, які використовуватимуться для досягнення мети та виконання завдань дослідження. Рекомендується використовувати різноманітні методи, відповідно до визнаних двох рівнів наукового дослідження (теоретичного й емпіричного) виокремлюють дві групи методів дослідження: ***теоретичні та емпіричні***.

Наприклад:

- *теоретичні методи:* індукція та дедукція, аналіз і синтез; порівняння, класифікація, абстрагування, конкретизація, систематизація; узагальнення тощо.
- *емпіричні методи:* спостереження, методи опитування та психодіагностичні методи.

До прикладу,

Тема дослідження *«Особливості самооцінки студентської молоді (гендерний аспект)»*:

- *теоретичні методи:* аналіз і синтез; порівняння, конкретизація, систематизація; узагальнення.
- *емпіричні методи:* спостереження за поведінкою студентів у навчальному середовищі для оцінки їхньої взаємодії з однокласниками та впливу на самооцінку; використання стандартизованих анкет для

збору даних про рівень самооцінки студентів, зокрема, методика самооцінки Р. Розенберга або аналогічні опитувальники.

7. Гіпотеза дослідження:

- основне припущення, що перевіряється в емпіричній частині курсової роботи. Результати досліджень можуть підтверджувати сформульовану гіпотезу, підтверджувати її частково або спростовувати висунуте припущення. Те, що висунута гіпотеза не підтвердилася результатами дослідження, не вважається помилкою курсової роботи.

Наприклад,

До теми дослідження *«Динаміка особистісної тривожності в студентському віці»*. **Гіпотеза дослідження:** у періоди підвищеної академічної активності (екзаменаційні сесії) рівень тривожності зростає, тоді як у періоди відпочинку та соціальної активності – знижується.

До теми дослідження *«Вплив адиктивної поведінки на психологічне здоров'я сучасної молоді»*. **Гіпотеза дослідження:** молоді люди з адиктивною поведінкою, демонструють більш низькі показники емоційного благополуччя у порівнянні з їхніми однолітками, які не мають адиктивних звичок.

8. Структура роботи:

- у цьому пункті коротко перераховуються основні розділи роботи (*вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел, додатки*).

Основні вимоги до оформлення вступу у курсовій роботі:

1. **Обсяг:** зазвичай вступ становить 1-2 сторінки (5-10% від загального обсягу роботи).
2. **Логічність:** усі елементи повинні бути структуровані та логічно пов'язані.
3. **Чіткість та стислість:** опис має бути зрозумілим і не містити зайвої інформації.

4. **Відповідність темі:** усі елементи повинні чітко відповідати обраній темі та цілому дослідженню.
5. **Стиль викладу:** офіційно-науковий, без використання розмовних виразів.
6. **Відсутність особистих думок:** вступ має ґрунтуватися на наукових фактах та обґрунтуваннях.

Наприклад,

Структура курсової роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Основний зміст роботи викладений на 32 сторінках, містить 3 таблиці, 5 рисунків.

Дотримання цих вимог забезпечить зрозумілість та якість вступу курсової роботи. Рекомендується писати остаточний варіант **ВСТУПу** після завершення основної частини курсової роботи, тоді більш вдало можна розставити в ньому акценти. Правильне оформлення вступу допомагає читачеві зрозуміти загальну структуру курсової роботи та наукове завдання, яке ставить перед собою автор.

2.1.4 ОСНОВНА ЧАСТИНА курсової роботи: характеристика її розділів

У розділах **основної частини** (теоретичному та емпіричному) курсової роботи подають:

- огляд літератури за темою і вибір напрямів досліджень;
- теоретичний аналіз і узагальнення досліджень проблеми;
- виклад методологічного обґрунтування дослідження (загальної методики і основних методів дослідження проблеми);
- результати емпіричного фрагменту дослідження, їх аналіз та інтерпретація;
- методичні розробки чи рекомендації до впровадження.

Опис дослідження та його результатів підлягає певній регламентації. Дослідження поділяється на розділи (**РОЗДІЛ 1, РОЗДІЛ 2.....**), у кожному з яких реалізовується одне із завдань, сформульованих у **ВСТУПі**. Назва розділу як теоретичного, так і емпіричного має відображати сутність проблеми. Розділи можуть містити підрозділи (**1.1....., 1.2...., 2.1....., 2.2....**). Кожен розділ, як і його частина, повинен мати свою назву, формування якої логічно співвідноситься з формулюванням інших назв.

Теоретичний розділ (РОЗДІЛ 1) є важливою частиною курсової роботи і дозволяє глибоко проаналізувати наукові погляди на проблему, що досліджується.

Характеристики теоретичного розділу:

1. Обґрунтування актуальності проблеми.

Теоретичний розділ розпочинається з висвітлення основних понять і категорій, що стосуються досліджуваної проблеми. Студент аналізує, чому дана проблема важлива, які є її наукові та практичні аспекти, та чому її необхідно дослідити в межах курсової роботи.

2. Огляд літератури.

Одним із основних завдань теоретичного розділу є огляд наукових джерел. Це включає аналіз робіт вітчизняних і зарубіжних авторів, що

стосуються теми дослідження. Літературний огляд демонструє обізнаність студента в наукових джерелах і показує, що він ознайомлений із сучасними поглядами на досліджуване питання.

3. Аналіз підходів і методів.

У теоретичному розділі студент досліджує основні підходи до вирішення проблеми, різні методології та методи дослідження, що використовуються в науковій практиці. Аналізуються сильні й слабкі сторони кожного підходу.

4. Класифікація та систематизація знань.

Важливою характеристикою є вміння систематизувати та класифікувати наукові знання з обраної теми. Студент повинен структурувати наявні наукові підходи, теорії та моделі, виділити ключові елементи і взаємозв'язки між ними.

5. Формулювання основних положень дослідження.

На основі аналізу літератури та наукових підходів студент повинен виділити основні положення, які стануть підґрунтям для подальшого емпіричного дослідження або вирішення практичних завдань у роботі.

6. Термінологічний апарат.

Теоретичний розділ повинен містити чітке визначення основних понять і термінів, які будуть використовуватися у дослідженні, що допомагає встановити однозначність у розумінні досліджуваного питання.

7. Проблеми і протиріччя у наукових підходах.

Теоретичний розділ має висвітлювати не тільки основні положення, а й проблеми або протиріччя у сучасних наукових поглядах на тему дослідження, дозволяючи краще зрозуміти невирішені аспекти теми і визначити напрямки подальших досліджень.

8. Власний аналіз студента.

Окрім загального огляду літератури, студент має продемонструвати власне бачення проблеми. Це може включати критику певних підходів, пропозиції щодо удосконалення наукових методів, або синтез різних концепцій. Розвиваючи власну думку, необхідно звертатись до ілюстрацій і

прикладів. Аналізові конкретного психологічного матеріалу мають передувати кількісні дані, які дадуть змогу скласти уявлення про загальну картину роботи. Для ілюстрацій своїх тверджень використовують найбільш показові і переконливі приклади, частину яких піддають детальному аналізу. У ході викладу думки слід чітко розмежовувати своє і чуже, наголошуючи, що саме належить авторіві роботи, а що запозичене з праць вітчизняних чи зарубіжних учених.

Вимоги до оформлення теоретичного розділу:

1. Структурованість.

Теоретичний розділ повинен бути чітко структурованим, поділеним на логічні частини та підрозділи, кожен з яких має свою тему для створення цілісного уявлення про проблему та її наукове вивчення.

2. Логічна послідовність.

Усі положення повинні подаватися у логічній послідовності, де кожен новий пункт ґрунтується на попередньому. Для цього потрібно кожний підрозділ починати із вступної фрази, де зазначати, про що саме в ньому буде йти мова. Описуючи хід дослідження і його результати, особливу увагу слід приділяти аргументації, доказовості із посиланнями на погляди науковців та інші джерела. Отже, варто послуговуватись такими виразами: *«на нашу думку»*, *«як засвідчує наше дослідження»*, *«на наш погляд»*, *«як видно з одержаних нами даних»*, з одного боку, і з другого – *«як твердить такий-то»*, *«поділяючи думку такого-то»*, *«погоджуючись із міркуванням такого-то»* тощо.

3. Науковий стиль.

Використання наукового стилю письма є обов'язковим. Текст має бути формальним, об'єктивним, без емоційного забарвлення та з дотриманням академічних вимог.

4. Посилання на джерела.

Усі наукові ідеї та концепції повинні підтверджуватися посиланнями на відповідні джерела. Посилання на джерело зазначається у тексті роботи у

квадратних дужках. Непряме цитування (одна або декілька думок викладаються власними словами, відображаючи головну інформацію близько до цитованого оригінального тексту) супроводжується посиленням на джерело без позначення сторінок.

Наприклад:..... Аналіз вищенаведених підходів дає підставу розглядати емоційне вигорання як процес, який складається з декількох фаз або етапів. На розвиток вигорання впливають індивідуальні характеристики особистості та соціальний контекст. Симптоми вигорання проявляються у емоційній, фізичній та поведінковій сфері особистості [12].

Усі посилення мають бути доречними, а цитування помірними, щоб робота не набула компілятивного характеру. Цитата, тобто дослівний уривок з тексту, або чийсь висловлювання обов'язково беруться у лапки («.....»). У цьому випадку посилення на джерело зазначається у тексті роботи у квадратних дужках, вказавши після коми сторінки, на яких міститься цитата.

Наприклад:На сьогодні всім стало цілком очевидно, що «психічні процеси аж ніяк не виникають у готовому вигляді і не зберігаються у незмінній формі упродовж всього життя» [6, с.34].

5. Змістовність.

Теоретичний розділ повинен містити лише релевантну інформацію, що стосується теми дослідження. Виклад матеріалу має бути чітким і лаконічним.

Таким чином, теоретичний розділ курсової роботи виконує роль бази для подальших практичних досліджень, демонструючи наукову обізнаність студента та здатність працювати з літературою.

Емпіричний розділ (РОЗДІЛ 2) дослідження є ключовою частиною наукової роботи, де відбувається практичне дослідження на основі зібраних даних, фактів і спостережень. Цей розділ спрямований на перевірку гіпотез або дослідження реальних процесів за допомогою емпіричних методів. Емпіричний розділ складається з підрозділів, які мають мати свою назву.

Основні характеристики емпіричного розділу:

1. Фактична основа

Емпіричний розділ ґрунтується на фактичних даних, зібраних у процесі дослідження за допомогою спостережень, експериментів, опитувань, анкетування, тестування тощо. Ці дані є головним джерелом для аналізу та інтерпретації.

2. Методи збору даних

У емпіричному розділі має бути детально описано, які методи використовувалися для збору інформації:

- **Опитування, анкетування, психодіагностичні методики** — для збору суб'єктивних думок, досвіду або поведінкових характеристик.
- **Спостереження** — для аналізу поведінки або явищ у природних умовах.
- **Аналіз документів** — для вивчення письмових джерел або архівів.

Відповідно, у даному розділі обґрунтовується вибір методів, їхня доцільність і відповідність досліджуваній проблемі. У тексті емпіричної частини курсової роботи необхідно подати тільки опис діагностичного інструментарію, а сам текст анкет, опитувальників, методик (їх стимульний матеріал) виноситься у відповідний розділ курсової роботи - **ДОДАТКИ**.

Для реалізації поставлених завдань у курсовій роботі курсу рекомендується *розробка власної анкети, опитувальника та використання психодіагностичних методик*.

3. Вибірка

Важливим елементом є вибірка, тобто група осіб, явищ або об'єктів, щодо яких здійснюється дослідження. Відповідно у емпіричному розділі

описується: обсяг вибірки (*має сягати не менш 25 осіб*), метод відбору (випадковий, цілеспрямований тощо), особливості вибірки (вік, стать, соціальний статус тощо).

Наприклад, для дослідження на тему "Вплив адиктивної поведінки на психологічне здоров'я молоді" вибірка може бути описана за такими ознаками:

1. Обсяг вибірки:

Вибірка становить 25 осіб, що є мінімально необхідним для проведення статистично значущого аналізу результатів дослідження.

2. Метод відбору:

Для дослідження застосували випадковий відбір: серед загальної молодіжної популяції, щоб вивчити вплив адиктивної поведінки серед різних представників молоді, охоплюючи тих, хто може не проявляти чітко виражених ознак адикції.

3. Особливості вибірки:

У вибірку входять молоді люди віком від 18 до 30 років, оскільки саме цей вік характеризується підвищеною вразливістю до різних форм адикції. У дослідженні представлені як чоловіки, так і жінки, щоб відстежити гендерні особливості прояву адиктивної поведінки та її вплив на психологічне здоров'я. Учасники належать до різних соціальних верств: студенти, працююча молодь, безробітні тощо.

Такий опис вибірки дозволяє врахувати різні аспекти досліджуваної теми та забезпечує репрезентативність вибірки для аналізу впливу адиктивної поведінки на психологічне здоров'я молоді.

4. Опис процедури дослідження

Детальний опис того, як саме було проведено дослідження. Це включає кроки, які виконувалися під час збору даних, умови дослідження, тривалість, інструменти, які використовувалися, і спосіб забезпечення надійності отриманих даних.

Наприклад, для дослідження на тему *"Вплив адиктивної поведінки на психологічне здоров'я молоді"*:

1. Збір даних відбувався по етапно:

- *Підготовчий етап*: підбір учасників відповідно до вимог вибірки. Оскільки дослідження стосується адиктивної поведінки, на початку було проведено коротке опитування для виявлення молоді, що має схильність до різних форм адикції (інтернет-залежність, вживання психоактивних речовин, азартні ігри, залежність від соціальних мереж тощо).

- *Основний етап*: учасникам було надано серію анкет і тестів для оцінки рівня їхньої адиктивної поведінки та стану психологічного здоров'я. Для збирання даних використовувались стандартизовані інструменти, які охоплюють кілька аспектів адиктивної поведінки і впливу на психологічне здоров'я.

- *Заключний етап*: після збору даних було проведено обробку і аналіз результатів, що включало визначення кореляцій між рівнем адикції і показниками психологічного здоров'я.

Дослідження проводилося в університеті, серед студентської молоді, а також онлайн, що дозволило охопити ширшу аудиторію. Для учасників, які проходили опитування онлайн, були створені чіткі інструкції для самостійного проходження тестів. Усі дані були зібрані анонімно, щоб зменшити соціальний тиск і збільшити відвертість відповідей учасників. Учасники дослідження давали інформовану згоду на участь і були поінформовані про можливість припинити участь на будь-якому етапі без негативних наслідків.

Діагностичні інструменти за допомогою яких реалізувалася емпірична частина дослідження:

- *Анкета для оцінки адиктивної поведінки*: Стандартизована анкета, яка оцінює різні форми адикції (інтернет-залежність, ігрова залежність, залежність від психоактивних речовин тощо).

- *Шкала психологічного благополуччя (Ryff's Psychological Well-Being Scales):* Використовується для оцінки психологічного здоров'я за кількома параметрами (самооцінка, автономія, управління стресом тощо).

- *Шкала самооцінки тривожності та депресії (HADS):* Інструмент для вимірювання рівня тривожності та депресії, які є ключовими показниками психологічного здоров'я.

Учасники проходили тести в однакових умовах — як онлайн, так і офлайн. Це забезпечувало однаковий рівень впливу зовнішніх факторів. Після збору даних було проведено аналіз на відповідність отриманих результатів критеріям надійності та валідності інструментів.

5. Аналіз та інтерпретація даних

Основною метою емпіричного розділу є аналіз зібраної інформації. Методи аналізу можуть бути як якісними, так і кількісними (статистична обробка даних):

- **Якісний аналіз (на основі спостереження, проведення інтерв'ю)** — інтерпретація змісту, пошук закономірностей, розробка теорій.

Етапи якісного аналізу: збір даних, аналіз даних, інтерпретація.

- **Кількісний аналіз** — статистичні розрахунки, використання середніх показників, кореляційний або регресійний аналіз.

Етапи кількісного аналізу: збір даних, підрахунок результатів, статистичний аналіз, інтерпретація результатів.

До прикладу,

Тема дослідження *«Особливості самооцінки студентської молоді (гендерний аспект)»*:

- *кількісні методи (анкетування та статистичний аналіз):*
 - використання стандартизованих анкет для збору даних про рівень самооцінки студентів, зокрема, методика самооцінки Р. Розенберга або аналогічні опитувальники;

- визначення середнього арифметичного значення рівня самооцінки для кожної групи (чоловіки та жінки) для аналізу отриманих даних та порівняння середніх значень самооцінки між чоловіками і жінками.
- *якісні методи* (глибинні інтерв'ю):
- проведення інтерв'ю з представниками різних гендерних груп для глибшого розуміння особливостей самооцінки.

6. Представлення результатів

Результати дослідження зазвичай подаються у вигляді:

- **Таблиць, графіків, діаграм** — для наочного подання числових даних.
- **Статистичних показників** — середні значення, дисперсії, кореляції, відсотки тощо.
- **Опису отриманих даних** — для пояснення числових результатів і їх інтерпретації.

Приклади див. у розділі **ДОДАТКИ** у методичних рекомендаціях.

7. Висновки за результатами дослідження

Важливо підбити підсумки дослідження, узагальнивши основні закономірності та відповівши на поставлені запитання. Висновки повинні бути обґрунтованими на основі отриманих даних і відповідати меті дослідження. Має бути наведена інформація про те, як отримані результати можуть бути застосовані на практиці, зокрема у вирішенні конкретних проблем або впровадженні в реальні процеси.

Таким чином, емпіричний розділ дослідження є важливим елементом наукової роботи, що забезпечує практичну перевірку висунутих гіпотез або виявлення закономірностей на основі реальних даних, демонструє практичний внесок дослідника в наукове дослідження і є однією з найважливіших складових курсової роботи.

2.1.5 ВИСНОВКИ як підсумкова частина курсової роботи.

ВИСНОВКИ є заключною частиною курсової роботи, в якій автор підбиває підсумки проведеного дослідження та робить узагальнені твердження на основі отриманих результатів. Цей розділ відіграє важливу роль, оскільки саме в ньому відображається досягнення поставленої мети та виконання завдань дослідження.

Основні характеристики розділу «ВИСНОВКИ»:

1. Стислість і лаконічність.

Висновки повинні бути чіткими та стислими, без зайвої інформації. Автор підсумовує результати роботи, уникаючи повторення деталей, викладених у основній частині.

2. Відповідність меті та завданням.

Висновки мають безпосередньо відповідати меті дослідження та розкривати виконання завдань, поставлених у вступі. Кожен висновок повинен бути пов'язаний з певним завданням і демонструвати його вирішення.

3. Узагальнення результатів.

У висновках автор узагальнює результати дослідження, виокремлюючи найважливіші аспекти. Тут не варто детально описувати процес дослідження, а потрібно акцентувати увагу на основних досягненнях та висновках, які підтверджують чи спростовують гіпотези.

4. Практична значущість.

Висновки мають містити інформацію про те, яке практичне значення мають результати роботи. Автор може вказати, де та як можуть бути застосовані отримані дані чи рекомендації.

5. Наукова новизна.

Якщо дослідження вносить нові знання у певну галузь науки, це повинно бути відображено у висновках. Нові підходи, методи чи інноваційні висновки слід коротко окреслити.

6. Логічність і послідовність.

Висновки повинні бути представлені в логічному порядку, який відповідає структурі дослідження. Це допомагає створити цілісну картину роботи та полегшити її сприйняття.

7. Обґрунтованість висновків.

Всі зроблені висновки повинні ґрунтуватися на результатах дослідження, фактах і даних, зібраних у процесі роботи. Будь-які твердження повинні мати доказову базу.

Основні вимоги до оформлення розділу «ВИСНОВКИ»:

1. Обсяг.

Даний розділ зазвичай займає до 2-х сторінок (5-10% загального обсягу роботи). Важливо дотримуватися стислого викладу результатів дослідження, але при цьому висвітлити основні результати.

2. Стиль викладу.

Мова повинна бути науковою, без зайвої емоційності та суб'єктивних оцінок. Використовуються нейтральні формулювання з акцентом на об'єктивність і факти.

3. Відсутність нової інформації.

У розділі «ВИСНОВКИ» не повинно бути нової інформації, яка не була розкрита в основних частинах роботи. Висновки підсумовують те, що вже було описано раніше.

4. Уникання деталізації.

Не варто детально описувати процес дослідження або повторювати зміст основних розділів роботи. Висновки мають узагальнювати основні результати, а не копіювати їх.

5. Відсутність цитувань.

У висновках зазвичай не використовують прямі цитати з літератури чи інших джерел. Цей розділ повинен відображати власні висновки автора на основі проведеного дослідження.

6. Нумерація.

Висновки можуть бути представлені у вигляді пронумерованого списку, де кожен пункт відповідає певному аспекту дослідження. Це спрощує структуру і робить виклад більш організованим.

Щодо формулювання основних тез висновків, то тут доцільно використовувати такі фрази:

- *Завдяки проведеній роботі у напрямі ... визначено...*
- *З'ясовано, що...*
- *Систематизовано...*
- *Намічено перспективи...*

Структура **ВИСНОВКІВ** має відповідати висунутій меті та поставленим на початку дослідження завданням у розділі курсової роботи «**ВСТУП**».

Наприклад,

Загальні висновки до дослідження на тему: «*Вплив адиктивної поведінки на психологічне здоров'я молоді*»

ВИСНОВОК

Аналітичне узагальнення результатів теоретичної та емпіричної частини нашого дослідження дозволяє зробити наступні висновки:

1. Аналіз наукової літератури та теоретичних джерел щодо впливу адиктивної поведінки на психологічне здоров'я молоді показав, що залежність є серйозним психологічним та соціальним явищем, яке негативно позначається на когнітивній, емоційній та соціальній сферах особистості. Адиктивна поведінка призводить до порушень у психоемоційній стабільності, викликає зростання рівня тривожності, депресивні стани, зниження самооцінки та проблеми в міжособистісній взаємодії.
2. У теоретичних моделях залежності розглядаються різні фактори її виникнення, серед яких біологічні, психологічні та соціальні чинники. Одним із основних аспектів є порушення механізмів саморегуляції та нездатність індивіда ефективно справлятися зі стресом, що спонукає до пошуку «втечі» через залежні форми поведінки.

Отож, теоретична частина дослідження закладає основу для емпіричного аналізу та підтверджує необхідність вивчення адиктивної поведінки в контексті її впливу на психологічний стан молоді, з особливим акцентом на профілактичні та корекційні заходи.

3. Емпіричне дослідження впливу адиктивної поведінки на психологічне здоров'я молоді підтвердило, що існує тісний зв'язок між проявами адикції та низкою негативних психологічних симптомів, таких як підвищена тривожність, емоційне виснаження, депресивні стани та зниження загального рівня психологічного благополуччя. У дослідженні взяла участь вибірка з 25 осіб віком від 18 до 30 років. Результати показали, що молоді люди, які мають ознаки інтернет-залежності, залежності від відеоігор та вживання психоактивних речовин, відчують значні труднощі у сфері самоконтролю та емоційної стабільності, що впливає на їхню здатність справлятися зі стресовими ситуаціями, що ще більше посилює прояви залежності. Крім того, було виявлено, що більшість респондентів не усвідомлюють серйозних наслідків адикції для свого психічного та фізичного здоров'я, що вказує на недостатній рівень психологічної обізнаності.

4. Результати дослідження підкреслюють важливість проведення профілактичної роботи, спрямованої на зниження рівня залежності серед молоді, а також необхідність підвищення рівня обізнаності щодо ризиків адиктивної поведінки. Рекомендовано впроваджувати психоосвітні програми, тренінги з розвитку навичок саморегуляції та емоційної стійкості, що сприятиме покращенню психологічного здоров'я молоді.

Таким чином, мета дослідження досягнута, поставлені завдання виконані, гіпотеза підтверджена.

Отож, **ВИСНОВКИ** як важлива підсумкова частина курсової роботи, що дозволяє узагальнити та систематизувати основні результати дослідження.

2.1.6 СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ як обов'язковий елемент курсової роботи

Усі джерела, монографічна література, статті й публікації, на які автор курсової роботи посилався, вносяться до розділу курсової роботи під назвою **«СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ»**. Як наступний розділ після загальних висновків, список використаних джерел подають наприкінці тексту, починаючи з окремої сторінки. Кожне з запропонованих наукових джерел має зустрічатися в тексті роботи у вигляді парафразу або прямого цитування. У списку використаних джерел не можуть міститися ті розвідки, які не згадувалися у тексті роботи.

Даний список формується у алфавітному порядку за прізвищем автора. Якщо матеріал не має автора, то його треба розподілити в списку за першою літерою його назви. Якщо в бібліографічному описі зазначено декілька робіт одного й того ж автора, записи розташовуються в хронологічному порядку за роками видання в порядку зростання. Кожен бібліографічний опис джерела починається з нового рядка з вирівнюванням по ширині без відступів.

Список літературних джерел є обов'язковим елементом курсової роботи. Бібліографічний опис складають безпосередньо за друкованим твором або виписують з каталогів і бібліографічних покажчиків повністю без пропусків будь-яких елементів, скорочення назв. Змістовність списку дає уявлення про те, наскільки глибоко студент зумів вивчити стан досліджуваної проблеми, наскільки глибоко він володіє предметом дослідження. За рахунок включеного у курсову роботу списку літератури стає можливим скоротити деякі цитовані матеріали та виклад окремих положень у тексті.

У списку використаних джерел подається перелік підручників, посібників, статей із журналів, брошур, довідників, інтернет-посилань і т.д., що використовувались під час виконання роботи (**не менше 25-30 найменувань**), який укладається відповідно до вимог оформлення списку бібліографічних дже

Правила оформлення списку використаних джерел (за ДСТУ 8302:2015)

Джерело	Приклад
Книга, де кількість авторів від 1 і більше	Іглмен Д. Секрети нейропластичності. Як мозок адаптується до нових викликів / пер. з англ. А. Калинюк. Київ : Наш Формат, 2022. 304 с. Дмитренко К. А., Коновалова М. В., Семиволос О. П., Бекетова С. В. Звичайні форми роботи – новий підхід: розвиваємо ключові компетентності: метод. посіб. Харків: ВГ «Основа», 2018. 119 с. (Серія «Нові формати освіти»)
Книги за редакцією	Арттерапевтична реабілітація військово-службовців: техніки відновлення : методичний посібник / за ред. Т. Курганської. Київ : ТОВ «7БЦ», 2024. 264 с.
Частина книги	Савчин М. В. Проблема особистості у постмодерністській психології. <i>Особистість у розвитку: психологічна теорія і практика</i> / за ред. С. Д. Максименка, В. Л. Зливкова, С. Б. Кузікової. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. С.107-128.
Автореферати дисертацій	Резнікова О. А. Адаптаційна трансформація психологічного захисту особистості студента: автореф. дис. ... канд. психол. наук: 19.00.07 / Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди. Харків, 2019. 23 с.
Дисертації	Ткач Б. М. Нейропсихологічні основи діагностики та корекції особистості з девіантною : дис. ...д-ра психол.н. : 19.00.04 / Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України. Київ, 2019. 423 с.

Тези доповідей, матеріали конференцій	Гуменникова Т. Активність та проактивність студентської молоді як ресурс успішності в майбутній професійній діяльності. <i>Психологічні ресурси особистості: соціально-психологічний зміст</i> : збірник наукових праць за матеріалами науково-практичної конференції, м. Ізмаїл, 14 травня 2019р. Ізмаїл, 2019. С. 37–41 Кузьмін Д. В., Весперіс С. З. Сучасні проблеми та виклики захисту прав неповнолітніх мігрантів при отриманні освітніх послуг. <i>Сучасні виклики для міграційної політики: правові, освітні та історичні аспекти</i> : матеріали науково-практичного круглого столу, м. Суми, 24 червня 2023 р. Суми : Сумський державний університет, 2023. С. 28–31.34.
Стаття з журналу	Пирог Г., Бондаренко Т. Особливості зв'язку життестійкості з копінг-стратегіями внутрішньо переміщених осіб. Габітус. 2024. Вип. 56. С. 193–197 Іщук О. В., Лукасевич О. А. Соціально-психологічні особливості адаптації внутрішньо переміщених осіб із тимчасово окупованих територій України. Журнал сучасної психології, 2019. Вип. 1. С. 53–59 Ярош Н. Саногенне мислення та рівень стресу у студентів. Молодіжний науковий вісник. 2020. № 10. С. 88–95.
Електронні ресурси	Лікування емоційних розладів. URL: https://csm.ua/kak-lechit-emocionalnoe-rasstrojstvo/ (дата звернення: 18.05.2023).

Зразок оформленого списку використаних джерел

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Афанасьєва Н. Є. Особливості взаємозв'язку емпатійності та стратегій поведінки у конфлікті студентів-психологів. Збірник наукових праць. Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця. Харків. 2022. С.106-112
2. Дмитрієва С. М., Мачушник О. Л. Вивчення рівня емпатійності майбутніх психологів. Вісник. № 1 (39). 2019. Київ: Вид-во КІБіТ, 2019. С. 13-17
3. Іванна АНДРІЙЧУК. Теоретичні засади дослідження смислових орієнтацій в юнацькому віці. Ціннісні орієнтири в сучасному світі: теоретичний аналіз та практичний досвід: збірник тез III Міжнародної науково-практичної конференції, 13-14 травня 2021 року, м. Тернопіль. ТНПУ ім. В.Гнатюка. Тернопіль : Вектор, 2021. С. 48-51
4. Крижановська А. В. Психологічні особливості емпатії студентів. Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Conference «Science: Development and Factors its Influence» (December 26-28, 2022). Amsterdam, Netherlands. № 138. P.172-175
5.і т.д.
17. Матюх Т. М. Емпатія як трансестетичний феномен : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філос. наук : спец. 09.00.08. «Естетика». Київ, 2016. 23 с.
18.і т.д.
26. Хілько, С. О. Емпатія як чинник формування толерантності до невизначеності в майбутніх психологів. Вісник Львівського університету. Серія Психологічні науки. 2021. №11. С. 214-224.
27. Melnychuk, S., Kurova, A., Shvetsova, I., Shcherbakova, O., Tsilmak, O. M., & Luts, L. (2021). Theoretical fundamentals of study of values and value orientations in management of psychological scientific space. Journal of management Information and Decision Sciences, 24(2), 1–6

2.1.7 ДОДАТКИ у курсовій роботі: загальні вимоги до оформлення

ДОДАТКИ у курсовій роботі є важливою частиною наукової роботи, де автор надає додаткові матеріали, що не увійшли до основного тексту, але є важливими для розуміння або підтвердження результатів дослідження. Це можуть бути таблиці, графіки, опитувальні анкети, статистичні дані, діаграми тощо.

Загальні вимоги до оформлення розділу «ДОДАТКИ»:

1. Розташування додатків.

Додатки розміщуються після основного тексту роботи та списку використаних джерел. Вони є останнім розділом курсової роботи.

2. Нумерація додатків.

Кожен додаток має бути пронумерований, зазвичай літерами. Нумерація додатків має бути послідовною та відповідати їхньому порядку. Додаток оформлюється за схемою: справа зверху слово «Додаток» та літера, що його позначає (за винятком літер **Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь**); під ним посередині назва додатку; основний текст додатку.

3. Заголовки додатків.

Кожен додаток повинен мати заголовок, що коротко описує зміст додатку (*наприклад*, «Додаток А. Анкета для опитування респондентів» або «Додаток Б. Таблиця з результатами тестування»).

4. Посилання на додатки у тексті.

У тексті курсової роботи обов'язково мають бути посилання на додатки, які дають змогу читачу зрозуміти, до яких матеріалів слід звертатися для додаткової інформації. Це може виглядати так: (див. Додаток А).

5. Формат додатків.

Усі додатки мають бути чітко оформлені, з однаковими полями та шрифтом, що відповідають загальним вимогам до курсової роботи (зазвичай Times New Roman, 12-14 кегль). Таблиці, графіки, схеми повинні бути чіткими та зрозумілими.

6. Розмір додатків.

Додатки зазвичай не мають обмежень щодо обсягу, але всі матеріали повинні бути релевантними до теми дослідження. Якщо додатків багато, варто розташовувати їх у порядку важливості або за хронологією.

7. Зміст додатків.

До додатків можуть включатися такі матеріали: анкети, опитувальні листи, тести, протоколи експериментів або спостережень, таблиці з даними, які не увійшли до основного тексту, графіки, діаграми, схеми, малюнки, що деталізують отримані результати, статистичні розрахунки та інші матеріали, що підтверджують результати дослідження.

8. Порядок додатків.

Матеріали у додатках розташовуються у тому ж порядку, у якому на них посилаються в тексті курсової роботи. Це робить їх більш структурованими та зручними для використання.

9. Формати додатків.

Якщо до додатків входять матеріали у вигляді зображень, таблиць або схем, вони повинні бути належної якості та добре читабельними. Можна використовувати різні формати для представлення даних, такі як Excel-таблиці або PDF-документи, але вони мають бути зручними для перегляду.

Загальні рекомендації щодо оформлення додатків:

- Додатки повинні бути логічно пов'язані з основним текстом роботи і служити як підтвердження наведених у ньому даних.
- Додатки не повинні включати зайву або непотрібну інформацію.
- Варто ретельно перевірити посилання на додатки в основному тексті, щоб забезпечити їх коректність.

Таким чином, **ДОДАТКИ** надають можливість читачеві ознайомитися з додатковими матеріалами, що підтверджують результати курсового дослідження, і повинні бути оформлені згідно з встановленими вимогами для підвищення зрозумілості та повноти наукової роботи.

Зразок див. у розділ «**ДОДАТКИ**» до методичних рекомендацій.

2.2 Технічне оформлення курсової роботи

Вимоги до технічного оформлення курсової роботи спрямовані на забезпечення стандартного і зрозумілого зовнішнього вигляду документа, що дозволяє легко оцінювати зміст роботи. Відредагований і погоджений з керівником рукопис роботи обробляється за допомогою комп'ютерної техніки.

Основний шрифт: **Times New Roman**, розмір **14**.

Інтервал між рядками: **1.5**.

Вирівнювання тексту: **по ширині** сторінки.

Абзацний відступ: **1.25 см**.

Шрифт друку повинен бути чітким, рядок - чорного кольору середньої жирності. Щільність тексту роботи повинна бути однаковою.

Основні аспекти технічного оформлення курсової роботи:

Загальний обсяг роботи зазвичай складає **25-35 сторінок** друкованого тексту (без урахування додатків, списку використаних джерел, титульної сторінки та змісту). Конкретний обсяг може варіюватися залежно від вимог навчального закладу чи викладача.

Формат сторінки: **A4 (210 x 297 мм)**.

Поля:

- Ліве поле – **30 мм**.
- Праве поле – **10 мм**.
- Верхнє та нижнє поля – **20 мм**.

Нумерація розміщується в **правому верхньому куті** сторінки, починаючи з першої сторінки після титульної (зміст). На титульній сторінці номер не ставиться. Нумерація наскрізна для всієї роботи, включаючи додатки та список джерел.

Заголовки розділів пишуться **великими літерами** (шрифт жирний), вирівнювання **по центру** сторінки. Заголовки підрозділів — з **малої літери** (окрім першої), шрифт жирний, вирівнювання **по ширині** сторінки, **без**

крапки в кінці. Між заголовками та текстом залишають **один порожній рядок**.

Список літератури має бути оформлений відповідно до вимог бібліографічного опису (за ДСТУ або іншим стандартом, прийнятим у навчальному закладі). Джерела розташовуються в алфавітному порядку або в порядку посилань у тексті.

Оформлення результатів курсової роботи представляється у текстовому форматі та унаочнюється діаграмами, графіками, таблицями. Ілюстрації (схеми, таблиці, діаграми, графіки) повинні відповідати тексту, а текст — ілюстраціям. Приклади див. у **ДОДАТКАХ** до методичних рекомендацій. Таблиці, графіки, рисунки мають бути **пронумеровані** (наприклад, Таблиця 1.1, Рис. 2.2). Заголовки таблиць пишуться **над таблицею**, підписи до рисунків — **під рисунком**. Посилання на таблиці або рисунки мають бути присутніми у тексті курсової роботи. Формули розміщуються **в центрі рядка**. Кожна формула повинна мати **нумерацію** (у круглих дужках праворуч), якщо їх більше ніж одна.

У тексті роботи мають бути **посилання на джерела** інформації, що використовуються. Посилання оформлюються у квадратних дужках із зазначенням порядкового номеру джерела зі списку літератури (наприклад, [5], [6, с.43], [12; 25]).

Додатки нумеруються **окремо** (Додаток А, Додаток Б тощо). Усі додатки повинні бути **зазначені в тексті** курсової роботи (наприклад, див. Додаток А).

Титульна сторінка має відповідати затвердженій формі навчального закладу. Дотримання цих вимог дозволяє забезпечити стандартизацію оформлення курсових робіт та полегшує процес їх оцінювання.

ДОДАТКИ

Зразок заяви про вибір теми курсової роботи

Завідуючому кафедри
клінічної та реабілітаційної психології

проф. Гасюк М. Б.

студентки групи ПСр -

.....

(прізвище, ім'я, по батькові)

Заява

Прошу затвердити мою тему курсової роботи «.....(тема роботи).....» і призначити науковим керівником кандидата психологічних наук, доцента (прізвище, ім'я, по батькові викладача).

Дата

Підпис

Зразок оформлення розділу «ДОДАТКИ» у курсовій роботі

Приклад 1.

«Шкала тривожності» Дж. Тейлора

Інструкції. «Вам пропонується ознайомитися з набором висловлювань щодо рис характеру. Якщо ви згодні із твердженням, відповідайте "так", якщо не згодні - "ні". Довго не замислюйтесь, важлива перша відповідь, що прийшла вам в голову».

ТЕСТ

1. Зазвичай я спокійний і вивести мене з себе нелегко.
2. Я нервовий не більше, ніж у інших людей.
3. У мене рідко бувають запори.
4. У мене рідко бувають головні болі.
5. Я рідко втомлююся.
6. Я майже завжди почуваюся цілком щасливим.
7. І т. д.

Оцінка та інтерпретація результатів:

Підраховується кількість відповідей випробуваного, які свідчать про тривожність. Кожна відповідь «так» на висловлювання: 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50 та відповідь «ні» на висловлювання: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 оцінюється в 1 бал.

Кількість балів підсумовується.

Оцінка 40–50 балів розглядається як показник дуже високого рівня тривожності, 25–40, 15–25 балів – про середній (з тенденцією до високого) рівень, 15 балів – про середній (з тенденцією до низького) рівень і 0–5 балів – про низький рівень тривожності.

Приклад 2.

Тест «Тривожність» (Р.Темл, М. Доркі, В. Амен)

Мета. Виявити рівень тривожності дитини.

Обладнання. Серія малюнків із 14 картинок у двох варіантах (для хлопчиків і для дівчаток). Кожен малюнок сюжетно передає типову для життя дитини ситуацію.

Інструкція. «Подивись уважно на картинку. Як ти думаєш, яке обличчя у цієї дитини — сумне чи веселе? Вибери».

Вибір дитиною відповідного обличчя фіксується у спеціальному протоколі.

Інтерпретація результатів

Потрібно здійснити кількісний та якісний аналіз інформації, зафіксованої у протоколі.

Якісний аналіз передбачає уважне вивчення висловлювань дитини, що фіксуються у другому стовпчику спеціального протоколу. На основі такого аналізу робляться висновки про емоційний досвід спілкування дитини з людьми, які її оточують, і той слід, який цей досвід залишив у душі дитини. Особливо високе проєктивне значення щодо цього мають малюнки серії 4, 6, 14 та 2, 7, 9, 11.

Діти, які дають нечіткі пояснення до цих малюнків, з більшою ймовірністю одержать високий ІТ (індекс тривожності).

Кількісний аналіз може бути виражений як у балах, так і у відсотках : $IT = (\text{кількість емоційно-негативних виборів}/14) 100\%$

Рівні:

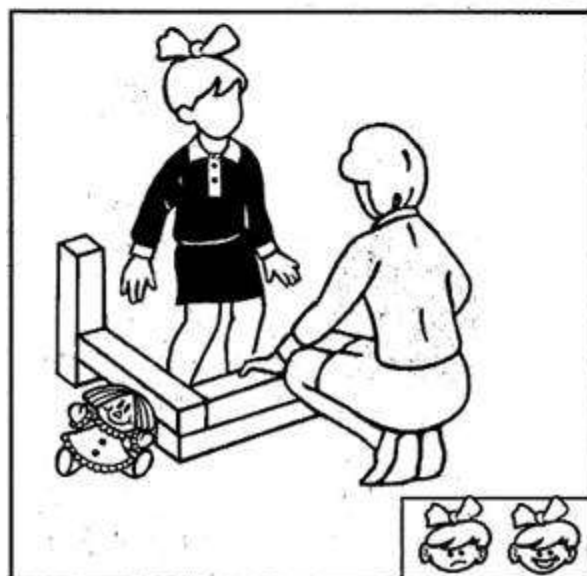
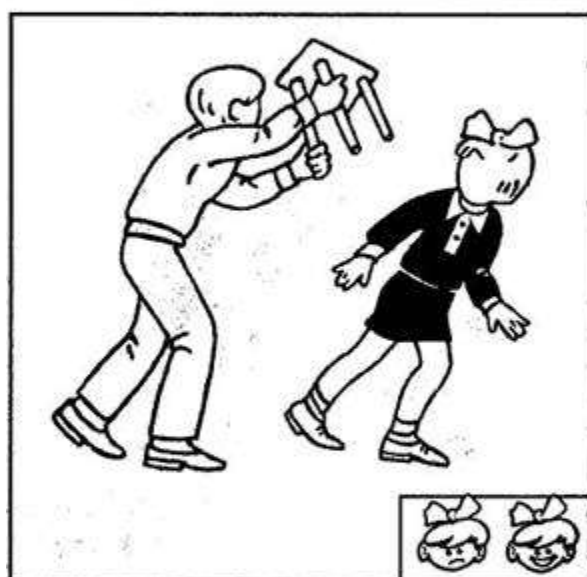
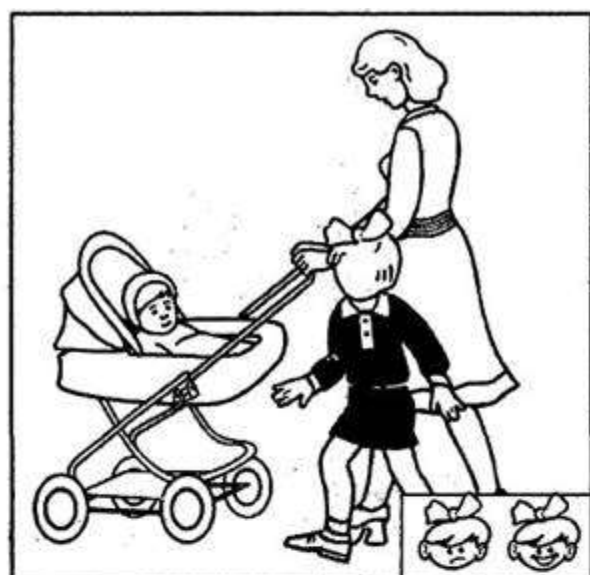
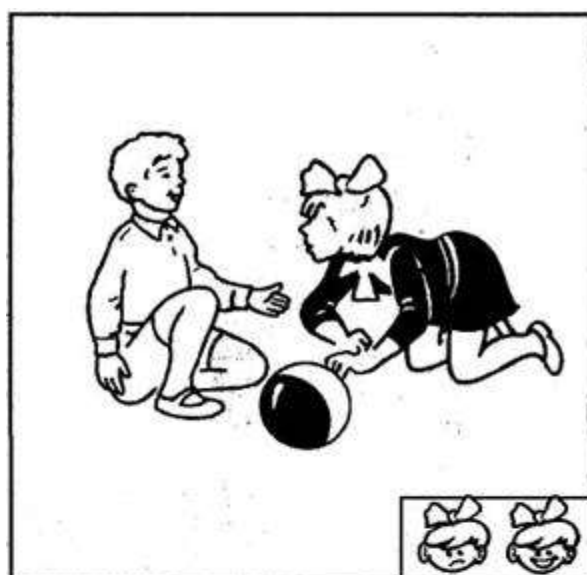
Слабкий – бали – 0-1; ІТ – 0-7,2 %.

Середній – бали – 2-5; ІТ -.14,3-35,7 %.

Добрий – бали – 6-7; ІТ – 42,9-50 %.

Високий бали – 8 і більше; ІТ – 57,1 % і більше.

Номер і зміст малюнка	Висловлювання дитини	Вибір дитини	Вибір дитини
		Веселе обличчя	Сумне обличчя
1. Гра з молодшими дітьми.			
2. Дитина і мати з дитиною			
3. Об'єкт агресії.			
4. Одягання.			
5. Гра зі старшими дітьми.			
6. Укладання спати на самоті.			
7. Умивання.			
8. Догана.			
9. Ігнорування.			
10. Агресивний напад.			
11. Збирання іграшок.			
12. Ізоляція.			
13. Дитина з батьками.			
14. Їжа на самоті.			

Оформлення результатів курсової роботи представляється у текстовому форматі та унаочнюється діаграмами, графіками, таблицями.

Наприклад, у теоретичному розділі можуть мати місце таблиці, схеми, рисунки.

Приклад 1.

Найбільш популярні джерела, які досліджували історико-етимологічний аспект поняття емоційного вигорання, ми розглянемо у таблиці.

Таблиця 1.1

Автор	Визначення
Едельвіч і Бродський (1980)	Вигорання як прогресуюча втрата ідеалізму та енергії, які випромінюють люди в результаті специфічних умов роботи.
Маслач і Лейтер (1997)	Емоційне вигорання - це стан, в якому відбувається процес виснаження енергії, цінностей та інтересів, що виникає внаслідок надмірного стресу.
Фрідландер (1998)	Синдром емоційного вигорання - це стан, коли людина відчуває фізичне, емоційне та психічне виснаження, що виникає внаслідок тривалого стресу, невдач та перевантаження.
І т. д.	

Приклад 2.

Зважаючи на ці різноманітні чинники, важливо розуміти, що емоційне вигорання студентів є складним і багатоаспектним явищем. Провідні причини виникнення СЕВ у студентському середовищі ілюструються на Рис. 1.2.1.

Рис. 1.2.1 Основні чинники виникнення СЕВ у студентському середовищі

Приклад 3.

На основі вивчення досліджень психологічних параметрів особистісної зрілості в рамках теоретичного аналізу, нами було виділено наступні компоненти та психологічні параметри для подальшого уже емпіричного дослідження, що представлені нижче на Рис.1.2.1

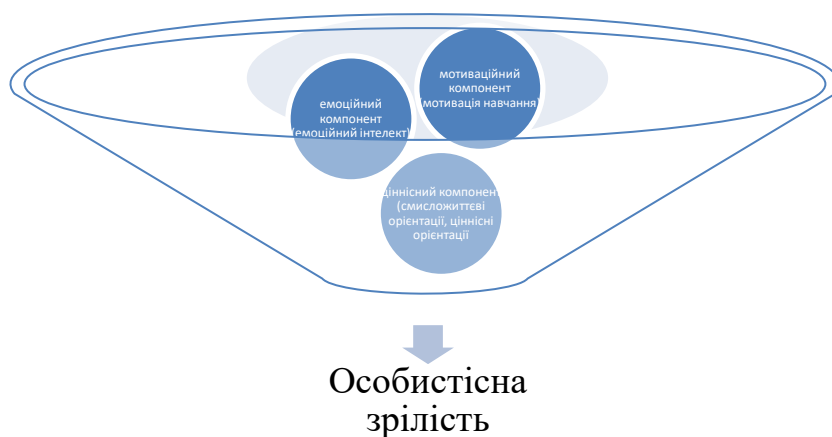

Рис.1.2.1. Компоненти особистісної зрілості

У **емпіричному розділі** можуть мати місце таблиці та різні ілюстрації: стовпчаста, лінійчата, секторна, точкова, кільцева діаграми, гістограми тощо. Розглянемо приклади демонстрації результатів дослідження у вигляді рисунків, їх аналіз та інтерпретацію.

Приклад 1.

Аналіз функціонального стану наших респондентів, студентів-медиків, ми здійснювали на основі отриманих показників, послуговуючись опитувальником САН. Графічне зображення показників рівнів за шкалами: самопочуття, активність та настрої у % співвідношенні подано на рисунку 2.2.9

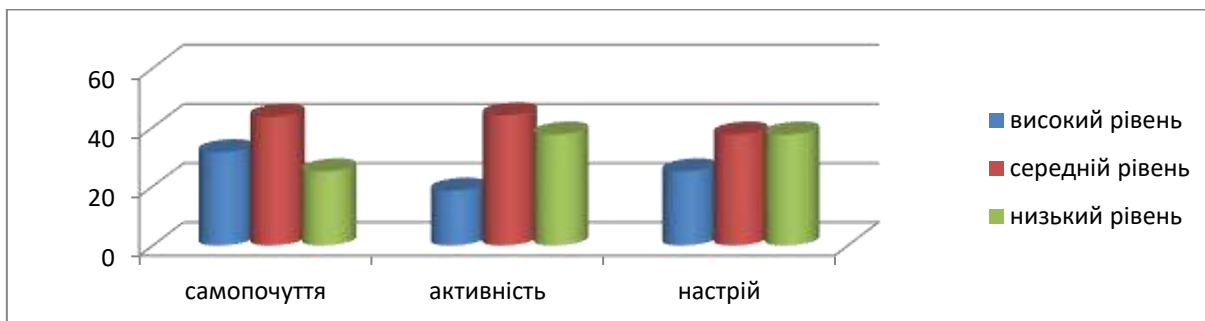

Рис. 2.2.9 Показники рівня самопочуття, активності та настрою у вибірці досліджуваних студентів-медиків (n=24)

Результати дослідження за опитувальником САН констатують наступне:

- За шкалою **самопочуття**: високий рівень самопочуття (31,5%); середній рівень самопочуття (43,5%); низький рівень самопочуття (25%)
- За шкалою **активності**: високий рівень активності (18,5%), середній рівень активності (44%), низький рівень активності (37,5%)
- За шкалою **настрою**: високий рівень настрою (25%), середній рівень настрою (37,5%), низький рівень настрою (37,5%).

Узагальнення результатів за опитувальником САН дають можливість констатувати той факт, що рівень самопочуття, активності та настрою у більшості респондентів фокусується на середньому рівні. Їм властивий стабільний стан емоційного комфорту, можуть бути ефективними та

демонструють більш збалансований підхід до емоційного стану. Ці позитивні моменти вказують на сприятливий стан досліджуваних. Особи з виявленими у ході дослідження високими показниками є більш позитивно налаштовані та емоційно стійкі, схильні до оптимізму, відчувають радість та задоволення від життя, навчання та соціальних взаємодій, енергійні та мотивовані, демонструють позитивне ставлення до себе та свого життя, мають кращу здатність адаптуватися до стресових ситуацій та швидше відновлюватися після них. Досліджувані з низькими показниками результатів за опитувальником САН відчувають постійну втому, інертні, безініціативні, з властивим пригніченим настроєм та втратою інтересу до багатьох аспектів життя, вразливі до погіршення психічного і фізичного здоров'я через постійний стрес.

Приклад 2.

Отримані результати анкети «Емоційне вигорання у студентів» дали нам загальне уявлення про стан емоційного вигорання серед студентської молоді. Розроблена нами анкета містила запитання про відчуття втоми, мотивацію до навчання, наявність фізичних симптомів емоційного вигорання.

Розглянемо їх на Рис. 2.2.1, на основі побудованої нами секторної діаграми.

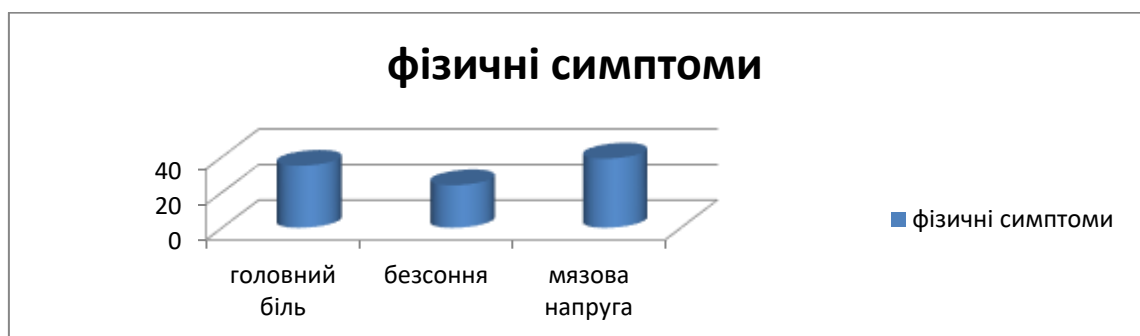

Рис. 2.2.3 Результати дослідження симптомів емоційного вигорання:
фізичні симптоми (%)

Аналіз та інтерпретація результатів щодо фізичних симптомів:

- головний біль (25%): чверть респондентів відчуває головний біль, що може бути наслідком стресу та напруги в повсякденному житті:

- безсоння (44%): досить значна частина респондентів стикається з безсонням, що свідчить про порушення сну, можливо, через психологічні проблеми або стресові ситуації;
- м'язова напруга (37,5%): третина респондентів відчуває м'язову напругу, що може бути наслідком тривожності та стресу, а також довготривалого напруження м'язів.

Приклад 3.

За допомогою проективної методики «Малюнок неіснуючої тварини» ми ставили за мету, не тільки з'ясувати характер (агресивний чи неагресивний) виконання малюнку неіснуючої тварини досліджуваними, а ще виявити наявність «симптомокомплексів» агресії на дитячих малюнках, з інформаційним доповнення до них. Отож, щоб це дізнатися, ми сумували показники відповідних симптомокомплексів агресивності (див. ДОДАТОК до методики).

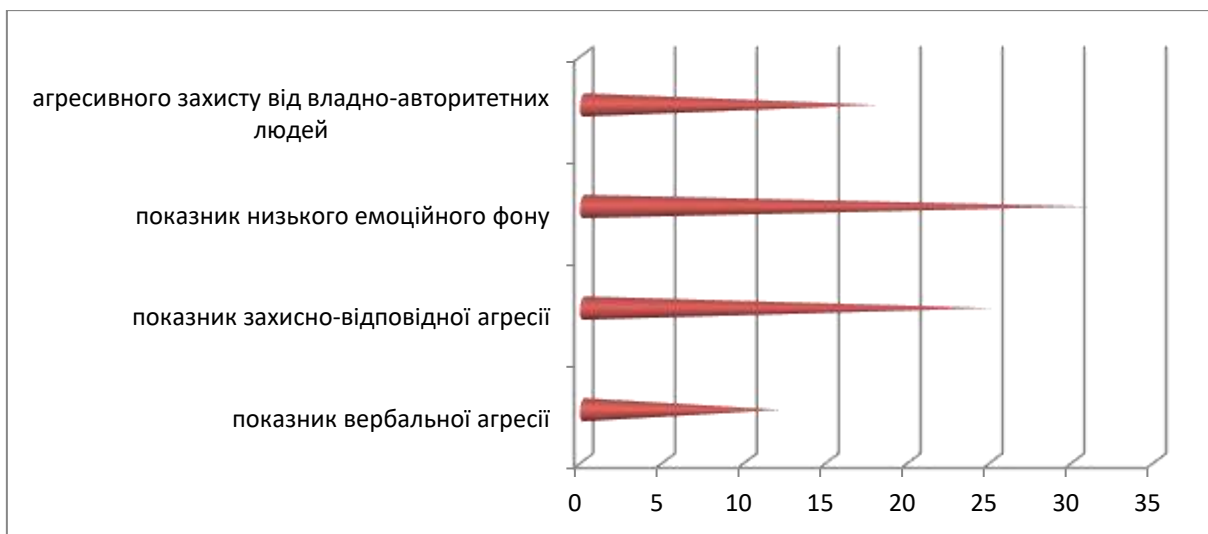

Рис. 2.5 Показники симптомокомплексів агресивності за методикою «Неіснуюча тварина»

Як видно з Рис. 2.5 у 37% досліджуваних (n=35) високий показник за рівнем агресії; серед «симптомокомплексів» агресії виявлено наступні показники: вербальної агресії у 12% досліджуваних, емоційного фону у 31% досліджуваних даної групи; вираженої захисно-відповідної агресії у 25% та агресивного захисту від владно-авторитетних людей у 18% . Таким чином,

можна припустити, що серед досліджуваних дітей молодшого шкільного віку є відповідна кількість з поганою пристосованістю, неадекватністю, невпевненістю в собі, низьким рівнем самооцінки та заниженим емоційним фоном.

Приклад 4.

У результаті діагностичного дослідження за методиками «Методика суб'єктивного відчуття самотності» (авторів Д. Рассела та М. Фергюсона) загальний показник самотності визначався на основі трьох рівнів: низький рівень; середній рівень; високий рівень.

Таблиця 2.2.1

Суб'єктивне відчуття самотності людьми похилого віку

Рівні самотності	кількісні показники	відсоткове значення
високий рівень	14	37,5
середній рівень	16	43,5
низький рівень	8	19

Як бачимо з Таблиці 2.2.1 у деякої частини респондентів (19%) переважає низький рівень суб'єктивного відчуття самотності. Це свідчить про те, що їм легко контактувати та заводити друзів, вони включені в соціальні відносини і зв'язки, активно комунікують з рідними та знайомими, можуть звертатися по допомогу та допомогати іншим. Інша частина досліджуваних осіб (37,5%) продемонструвала високий рівень, тобто вони почувають себе ізольованими від інших, покинутими, не мають з ким поговорити, не знаходять порозуміння з рідними та оточуючими. Як правило дані особи переживають такі емоційні стани, як: розпач, жалість до себе, нудьгу, відчуття власної непривабливості, сором'язливість.

Приклад 5.

У дослідженні рівня депресії за опитувальником А. Бека у вибірці наших респондентів нами було встановлено наступне:

- у більшості досліджуваних (43,5%) спостерігається середній рівень депресії ситуативного або невротичного генезу;
- у 25% досліджуваних виявлено високий рівень депресії;
- у 31,5% спостерігається відсутність депресивних тенденцій і хороший емоційний стан досліджуваних.

Рис. 2.2.3 Показники ознаки депресії респондентів відповідно до рівня самотності

Відповідно, результати нашого дослідження за опитувальником Бека демонструють наступне: у 62,5% респондентів з високим рівнем самотності мали ознаки депресії, у порівнянні з 12,5% серед тих, хто відчував низький рівень самотності.

Таким чином, авторів курсової роботи слід подбати про композиційну завершеність кожної структурної частини роботи. Цього можна досягти, написавши паралельний висновок до неї з декількох речень.